

**Sisäministeriö / kansainvälisten asioiden
yksikkö**

Ulkorajarahastosta rahoitettujen
toimien vaikuttavuuden ja
tuloksellisuuden arviointi
Vuosiohjelmat 2011-2013
Suomenkielinen tiivistelmä

30.10.2015
Raportin sivumäärä 3
EBF suomenkielinen tiivistelmä.docx

Ulkorajarahaston (External Borders Fund) avulla on tarkoitus edistää Euroopan ulkorajojen yhdenmisen rajavalvontajärjestelmän kehittämistä. Vuosiohjelmissa 2011 - 2013 tuettiin erityisesti kaluston uudistamista ja ajanmukaisten teknisten rajavalvontalaitteiden hankintaa. Toinen suurempi rahoituskohde oli VIS ja SIS II järjestelmiin liittyvät toimenpiteet. Lisäksi rahoitettiin automaattilinjastojen hankkimista ja pilotointia, yhdyshenkilötoimintaa kolmansissa maissa sekä Raja- ja merivartiokoulun tutkinta- ja tarkastusrakennuksen rakentamista.

Rahoituskaudella 2011 - 2013 toteutettiin yhteensä 21 hanketta. Hankkeet sijoittuvat kaikille viidelle painopistealueelle. Painopistealueella 1 toteutettiin 8 hanketta, painopistealueella 2 toteutettiin 2 hanketta, painopistealueella 3 toteutettiin 4 hanketta, painopistealueella 4 toteutettiin 6 hanketta ja painopistealueella 5 toteutettiin 1 hanke. Merkittävin hanketoteuttaja oli Rajavartiolaitos, joka toteutti kaiken kaikkiaan 11 hanketta. Muita hanketoteuttajia olivat Ulkoministeriö ja Poliisi.

Pääosa hankkeiden tavoitteista pystyttiin saavuttamaan. Yleisellä tasolla hankkeet oli hallinnoitu hyvin, erityisesti laitteiden hankintaprojektit. IT-projekteissa oli kuitenkin merkittäviäkin haasteita, joista osa olisi ollut vältettävissä huolellisemmalla suunnittelulla ja vaatimusmäärittelyllä sekä paremmalla hankehallinnalla. Suunnittelua hankkeissa hankaloitti osin se, että aina kaikkea hankkeen suunnittelussa tarvittavaa tietoa ei ollut käytettävissä suunnitteluvaiheessa. Yhdessä hankkeessa oli lisäksi myös kirjanpidollisia ongelmia. Ulkoiset tekijät, kuten nykyinen poliittinen tilanne liittyen Ukrainan kriisiin hankaloittivat, joidenkin tavoitteiden saavuttamista Venäjälle suuntautuvassa projektissa.

Hankkeiden toimenpiteiden vaikutus konkretisoituu useimmissa tapauksissa, kuten hankinnoissa vasta hankkeiden päättymisen jälkeen. Hankintaprojekteissa kiinnitettiin huomioita laitteiden laatuun, yhteen toimivuuteen, varaosien saatavuuteen sekä huoltoon mahdollisimman pitkän elinkaaren varmistamiseksi. Hankinnat olivat merkityksellisiä rajavartioiden tason säilyttämisen sekä parantamisen kannalta. Uusi teknologia mahdollistaa tietojen jakamisen muiden Schengen maiden kanssa, paremman tilannekuvan, koordinoinnin ja kriittisten alueiden valvonnan paremman kattavuuden sekä esimerkiksi toiminnan huonoissa olosuhteissa. Automaattisilla rajantarkastuslinjastoilla ja uusien prosessien kehittämisellä ja testaamisella tuetaan sujuvaa rajanylitystä ja pystytään siten vastaamaan mahdollisesti kasvaviin matkustajavirtoihin ja niukkeneviin resursseihin. Yhdyshenkilötoiminnan merkitys tulee erityisesti siitä, että sillä pystytään vaikuttamaan laittomaan maahantuloon jo lähtömaissa. Luodut kontaktit, yhteistyö ja yhteistyöviranomaisten kouluttaminen ovat edistäneet tavoitteiden saavuttamista ja yhdyshenkilötoiminnasta saatiin erinomaisia tuloksia. Tutkinta- ja tarkastusrakennuksen rakentaminen mahdollisti koulutuksen laadun parantamisen tarjoamalla autenttisen harjoitteluympäristön opiskelijoille ja siten pystytään parantamaan rajavartioiden sekä muiden yhteistyöviranomaisten ammattitaitoa sekä valmiutta toimia kansainvälisissä tehtävissä.

VIS- ja SIS II-hankkeet ovat olleet välttämättömiä kehityshankkeita, jotka tukevat EU:n sisäistä tiedonvaihtoa ja tavoitteita. VIS:n käytöllä pyritään parantamaan jäsenmaiden sisäistä turvallisuutta ja laittoman maahantulon torjuntaa, sekä helpottamaan matkustamista ja rajanylityksiä Schengen-alueella. VIS on saatu käyttöön useimmissa edustoissa. SIS II järjestelmällä pyritään auttamaan kansallisia lainvalvonta- ja hallintoviranomaisia suojelemaan paremmin Schengenin aluetta, torjumaan rikollisuutta ja paikallistamaan kadonneita henkilöitä. Uudistettu versio on yhdellä alustalla, joka sujuvoittaa huomattavasti käyttöä. Näiden hankkeiden varsinainen arvo on nähtävissä tulevaisuudessa.

Ulkorajarahaston tuella toteutetut hankkeet tukevat ja täydentävät toinen toisiaan. Erityisesti tämä näkyy siinä, että laitteiden yhteensopivuuteen ja tiedon jakamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota. SIS ja VIS liittyvät niin ikään moneen toimenpiteeseen tai esimerkiksi toimivat laitteen taustalla. Toimenpiteillä on havaittavissa myös selkeää synergiaa Frontexin tavoitteiden kanssa.

Ulkorajarahaston tuki on mahdollistanut tarvittujen toimenpiteiden toteuttamisen kohtuullisessa aikataulussa sekä uusien prosessien kehittämisen ja testaamisen. Hankkeet ovat kokonaisuudessaan parantaneet Suomen kansallisen rajavalvonnan suorituskykyä ja mahdollisuuksia tuottaa EU:n rajaturvallisuusjärjestelmiin ulkorajoja koskevaa informaatiota. Kaikki toteutetut hankkeet ovat linjassa Ulkorajarahaston tavoitteiden ja monivuotisen ohjelman tavoitteiden kanssa. Tavoitteet vastasivat kansallisia tarpeita ja olivat siten merkityksellisiä Suomelle.